

**Kugbɔnlieku kùà Pɔl kɛle' ki de'
Korɛnt
yaab nnɔ
Nà wɔngh kugbɔnku kuu te
ma bo**

Pɔl kɛle' kugbɔnkpiɛku kùà ki de' Korɛnt yaab nnɔ ya puoli bó nɛ wɔn nin u'yul jon' ni' bó. U tɪ baa' nɛ bi'yɛnm ɲa ɲmaake' u'bo. Bi'ni biba mɔnɔn yɪe ki ye wa yé Yesu ya tond. Pɔl mɔ ya yɛnm ɲa ɲmaake' bi'bo. Nɛn bo nɛ wa wuɔke' bi'saan, ki liebe' Efɛs ya du bó. U tɪ baa' nɛ ki kɛle' kugbɔntɔku nin tinunsiir ki de' Tit wɔ ɲ tɪ de bɛ. Ku ya gbɔnku bole' nɛ, nil ɲa bɛn nɪ tien' ma. Tit tuke kugbɔnku nnɔ uyo wà ki joh Korɛnt nnɔ, Pɔl ya yɛnm ɲa dɔ. Tit liebe' nɪ ki lá cende' Pɔl Maseduɔnn ya du ni nɛ, ki tɔke' wɔ ki ye Korɛnt yaab tuo' u'gber ki lɛbre' bi'tetem, nɛ u'yɛnm ji duɔn' nɛ u kɛle' kugbɔnku kuu kí de bɛ.

Kí cin liyul 1 kí tɪ baa iyul 7 Pɔl len' ki fie' u'ba, ki ye u yé Kristo ya tond nɛ, nɛ nɪ yé u'bo lituonl nɛ. Ijɛnd nin kinunbɔnk tu' wɔ u'tuonl ni ki yebe, ama u juun' ki teke' nɛn kɛ.

Kí cin iyul 8 kí tɪ baa 9 Pɔl sureh Kristo yaab bà te Korɛnt ya du ni nnɔ bɛ ɲ pu Kristo yaab bà te Yerusalem ni, ka ɲmɔbe niba nnɔ mipum nin tinimɔnt.

Kí cin iyul 10 kí tɪ baa 13 Pɔl wuɔn' unil li ɲmɔbe mitetem mà, kí li yé Kristo ya tond nɛ. U ya bùol Kristo ya tond yé unil wà jùindeh u'ba tingi ki kpiendeh bitɔb nɛ.

Ifuonde

¹ Min Pɔl, n yé *Yesu Kristo ya tond nɛ Uwien ya yíem bo. Min nin ti'ninjɛ Timote nɛ kieh kugbɔnku kuu tí de Uwien ya taanl yaab bà te Korɛnt ya du ni nnɔ nin bà mɔ kɛ yé u'yaab ki te Akayi ya tinfɛnm kɛ ni nnɔ. ² Ti'Baa Uwien nin Yonbdaan *Yesu Kristo ní juoke nɛ, kí de nɛ uyɛnduɔn.

Ni'mɔ ní li duɔndeh ni'tɔb ya yɛnm

³ Tí pɛke mɛn Uwien ti'Yonbdaan *Yesu Kristo ya Baa. U yé ti'Baa wà muɔh binib micɛcɛkm ki gbiekeh nɛ, ki yé Uwien wà duɔndeh binib ya yɛnm isɛn kɛ ni. ⁴ U duɔndeh ti'yɛnm ijɛnd kɛ ni ɲɔ ti'mɔ ní li freh ki duɔndeh binib bà lenh ijɛnd kɛ ya bol ya yɛnm kí ñɛ tinbi mɔnɔn lenh uyɛnduɔn wà u'saan nnɔ bo nɛ. ⁵ Nnɔ nɛ Kristo bo, ti lenh ijɛnd ki gbiekeh ma nnɔ wɔn Kristo bo nɛ Uwien duɔndeh ti'yɛnm mɔ ki gbiekeh. ⁶ Ti te uyɛnsaa ni la, ti nuunh ninbi ya yɛnduɔn nin ni'ɲmɛrm nɛ. Uwien duɔn' ti'yɛnm ɲɔ ti'mɔ ní duɔn ni'yaam ní juun kí tuo ti jinh ijɛnd yà nnɔ nɛ. ⁷ Nɛn bo, ti cinbe ki du ni'bo ki gbien', kime ti ben ki ye tinbi nin ninbi taakeh ki jinh ijɛnd ma nnɔ, ti li taan kí li ɲmɔbe uyɛnduɔn mɔ nɛ.

⁸ Ti'yaabɛ, ta yíe ní li te ka ben ki ye ijɛnd là tu' tɛ Asi ya tinfɛnm ni. Ijɛnd nnɔ ɲa là ɲmɔbe fuul. I là faake' nin tɛ cɛɛn nɛ, nɛ ta ji là daan ki ye ti li lɛ limiel mɔnɔn. ⁹ Imɔn, tinbi mɔnɔn là maale' ki ye ti'kuum ya yo baa' nɛ. Ní là tien' nnɔ ɲɔ ti la ji ní li du ti'ba bo, ama tí li du Uwien wà mekreh bitɛnkpiib nnɔ bo nɛ. ¹⁰ Wɔn nɛ ñɛn' tɛ mi ya kubierm ni, ki tí li ñɛn tɛ mi'ni mɔ. Imɔn, ti du wɔn bo nɛ ki ye u li ñɛn tɛ len. ¹¹ Ni'mɔ toreh tɛ len nɛ nin ni'kaare. Nnɔ nɛ

Uwien dienh tɛ mimɔnm kí ñɛ linigol ya kaare bo. Nɛ tinbi bo binib bà yɛbe mɔ li faare Uwien.

Nà cɛrɛ' Pɔl pien' u'sɛn ya jom

¹² Ti jɛbnh ti'ba nà bo si: ti bɛn ti'yɛnm ni, ki ye ti ɲmɔbe mitetem mà nnɔ ñɛn' Uwien saan nɛ. Mí wien nɛ, ki cuube uɲɛndun wuu ni, ni'kɛ tu nin ninbi bo. Uwien ya juokm nɛ cɛrɛ' ti te nnɔ, na yé nisaalyɛnfuom. ¹³ Ti kɛle' nɛ tigbɛr tà ti'gbɔnt ni nnɔ, gbɛr tuba ɲa te len ɲɔ ní kàan ka rí fre kí bɛnde tu'tingi. Nɛ n teke' ki jin' ki ye ni li fre kí bɛnde tu'kɛ ya tingi ¹⁴ tɛn ni cin' ki bɛndeh ma ki teh tinbi nɛ yé ni'jɛnjɛbn, nɛ ni'mɔ li yé ti'yɛ lidaali là Yonbdaan *Yesu li baa ní nnɔ.

¹⁵ N là ɲmɔbe mi ya dum ya bol nɛ ki cɛkre' n'yɛnm rí kpiɛ kí baa ni'saan ɲɔ ní tí rí lɛ mimɔnm kí pukn. ¹⁶ N ñɛn' ni'saan la, n li jo Maseduɔnn ya tinfɛnm bó nɛ, kí tí rí liɛbe ní ni'saan ɲɔ ní de nni nà kɛ cieke nni rí fre kí jo Sude ya tinfɛnm bó. ¹⁷ N cɛkre' n'yɛnm rí tien nnɔ ma nnɔ, ma tùɔrɛ' ki maale' nɛ-ɛɛ? Bii n cɛkre' n'yɛnm rí tien nà nnɔ yé unisaal ya yɛnmaale nɛ, ɲɔ rí ye nɛn nɛ, kí liɛbe kí ye nɛn ɲa ñí? ¹⁸ Uwien yé umɛmɔndaan nɛ. U bɛn ki ye ta tɔkeh nɛ ki teh nɛn nɛ, ki liɛbeh ki teh nɛn ɲa ñí. ¹⁹ Kimɛ *Yesu Kristo Uwien ya Bijɛ wà min nin Silfɛn* nin Timote là tɔke' nɛ u'gbɛr nnɔ ɲa teh nɛn nɛ, kí liɛbe kí ye nɛn ɲa ñí. Ama u tuu ki cɛ ki teh nɛn nɛ. ²⁰ Wɔn bo nɛ Uwien là pùon' ki ye u li tien nà kɛ nnɔ tien'. Wɔn bo mɔ nɛ ti teh «Ami» ki kpiɛkreh Uwien. ²¹ Wɔn Uwien nɛ cɛrɛ' tinbi nin ninbi faa mitekjim ni kí ñɛ Kristo bo. Wɔn nɛ gènde' tɛ ki tien' u'yaab, ²² ki tien' u'diɛku ti'bo, ki

* **1:19** Bi liɛbe' ki yih Silfɛn nɛ Silas. Liike Itùon 15:22, 40.

cère' *Mifuoñaanm te ti'fɛl bo. Nɛn nɛ wuɔn' ki ye ta ń lúo mimɔnm mà u bonde' mɛ ki ble' tɛ nnɔ.

²³ Min wɔn, n taa' Uwien nɛ ki tien' n'mɔnkunl, n nɛn la, u la dàan nni. Ma là yíe ń len tuba, tù ń saa ni'yɛnm nɛ. Nɛn nɛ cère' ma liebe' ní Korɛnt ni.

²⁴ Na yé ti nuunh tí wɔbn nɛ kí wuɔn nɛ ni li teke Uwien kí ji ma bo nɛ, kime ni co mitekjim kenken nɛ. Ama ti nuunh tinbi nin ninbi ń taan kí sɔn ɲɔ ní li ɲmɔbe uyɛnsɔnge nɛ.

2

¹ Min cèkre' nà sɔ n'yɛnm ni: ń yé n li liebe ní ni'saan, ni'yɛnm ń saa la, ma we ní. ² Kime min nin yul saa' ni'yɛnm la, ń ji li lɛ ɲmɛ wɔ ń de nni uyɛnsɔnge? Na yé n saa' ninbi bà ya yɛnm nnɔ-ɔɔ?

³ Nɛn bo nɛ n tí là kele' nɛ kugbɔnku kuba, kime ma là yíe ń baa n'yɛnm ń saa ninbi bà bi li de nni uyɛnsɔnge nnɔ bo. N bɛn ni'kɛ ya tetem. Nà li sɔnge n'yɛnm nnɔ li sɔnge ni'kɛ mɔ yaam nɛ. ⁴ N là kieh nɛ kugbɔnku nnɔ ma nnɔ, n'yɛnm ɲa là ɲmɛ fiimu nɔ, ń wi nni ki tí kɛnde' nɛ n muɔh bribrí. Nin nɛn kɛ ɲɔ ma là kele' kugbɔnku bugbɛn ń saa ni'yɛnm, n la yíe ní bɛnde n yíe nɛ ki tí kɛ ma bo nɛ.

Wà bii' nnɔ, ní fère wɔ

⁵ Unil tien' uyɛnsaa ya bonn la, na yé u saa' min baba ya yɛnm nɛ, u saa' ni'kɛ yaam nɛ. Ma yíe ń len kí tí kɛnde. Na li yé ni'kɛ mɔnɔn la, u saa' ni'ni biba yaam. ⁶ U ya daan wɔn, ni'ni bà yebe kɔn' nin wɔ ma, ń dèkre nɛ. ⁷ Nɛn bo, ni ji bi li fère wɔ u'biil nɛ, kí duɔn u'yɛnm. Nnɔ ɲa ńí la, u'yɛnm ji li saa kí tí kɛnde nɛ. ⁸ Nɛn bo nɛ n sureh nɛ ní wuɔn wɔ kí ye ni yíe wɔ. ⁹ Kime n kieh nɛ kugbɔnku kuu ma nɔ, n yíe ń diire kí liike ni boh tibont isɛn kɛ ni bii na boh

nɛ. ¹⁰ Ni fèrɛ' unil wà u'biil la, n'mò fèrɛ wə nínɔ. N fèrɛ' wə u'biil ma nnɔ, na bi cieke min rí fèrɛ wə, ninbi bo nɛ n fèrɛ' udaan Kristo ya nun bó, ¹¹ ηɔ ki la de *Satan usɛn wə rí lɛrɛ kí tuln tɛ, kimɛ ti bɛn u maaleh ti'bo yà.

Pɔl ya yɛnm saa' Trowas ya du ni

¹² N là jon' Trowas ya du bó rí tí tɔke Kristo ya gbɛmɔnmɔnt nɛ. Nin Yonbdaan de' nni usɛn rí sɔn lituonl bugbɛn ma kɛ nnɔ, ¹³ n'yɛnm ηa là dɔ, kimɛ ma là laa' n'ninjɛ Tit. Nɛn bo nɛ n là cɛbe' udu nnɔ yaab ki bure' Maseduɔnn ya tinfɛnm bó.

Yesu Kristo nɛ m̀n' ki faake'

¹⁴ Tɔ, tí faare mɛn Uwien. Uyo kɛ u cèrɛh ti te binib bà wɔngɛh ki teh u m̀n' ki faake' ya cɛkl ni nɛ kí ñɛ Kristo bo. Kí ñɛ tinbi bo nɛ u cèrɛh binib bɛndɛh Kristo ya gbɛr ni'kɛ saan. U'gbɛr ya bɛndm nnɔ te tɛn lɛfina wà ya nu ηmɛ ki joh ni'kɛ saan nɛ. ¹⁵ Im̀n, Uwien bo, ti yé Kristo ya lɛfina nɛ ki nu ki ηmɛ. Bà pɛ miηmɛrm ya sɛn bo nin bà pɛ usɛn wà li cèrɛ bɛ rí juore fɛnm kɛ ciuh lɛfina nnɔ ya nu nɛ. ¹⁶ Lɛfina nnɔ yé biba bo mikuum ya nu nɛ, ki tukeh mikuum ki bàarɛh bɛ, ki yé bitɔb bo limiel ya nu, ki cèrɛh bi lɛnh limiel. Nɛmɛ li fre kí sɔn li ya tuonli? ¹⁷ Tinbi ηa taah Uwien ya gbɛr ya tɔkm ki teh ukpenkpende tɛn binib bà yɛbe teh ma bo. Uwien nɛ sɔn' tɛ. Kristo bo nɛ ti tɔkeh wɔn Uwien ya gbɛr u'nun bó, jɔknt ηa te ti'fɛl bo.

3

Kujɔtiefɛnku ya tuonl

¹ Ni maaleh tí biɛ kí taa ti'ba kí wuɔn nɛ nɛ? Bii ni maaleh tí de nɛ tigbɔnt kí wuɔn kí ye ti yé *Yesu

ya tonɗb nɛ? Bii ni maaleh ninbi nɛ ń de tɛ tigbɔnt kɪ wuɔn kɪ ye ti yé bɛ, tɛn binib biba teh ma bo? ² Ninbi nin ni'yul nɛ yé ti'bo kugbɔnku. Kugbɔnku nnɔ kele' ti'fɛl ni nɛ, nɛ unil kɛ bɛn kù, ki kaan' kù mɔ. ³ Imɔn, ni mɔnbe ki yé Kristo bo kugbɔnku nɛ kɪ ñɛ ti'tuonl bo. Kua kele' nin siem, kù kele' nin Uwien wà fuobe ya Fuoñaanm nɛ. Kua kele' tɛnɛnɛn bo, kù kele' binib ya fɛl ni nɛ.

⁴ Kristo bo, ti ɲmɔbe mi ya dum nɛ Uwien ya nun bó. ⁵ Ta maale' ki ye ti li fre kɪ tien niba ti'tiema tuɔm bo, ama Uwien nɛ cèreh ti freh ki teh, ti teh nà. ⁶ Wɔn nɛ de' tɛ mituɔm ki cère' ti yé kujɔtiefɛnku ya tonsɔnb. Kujɔtiekku nnɔ ɲa ñɛn' Moyis kele' *yiko wà nnɔ, kù ñɛn' *Mifuoñaanm nɛ. Kimɛ *yiko bàareh nin mikuum nɛ, nɛ *Mifuoñaanm dienh limiɛl.

⁷ Yiko nnɔ là kele' itɛnɛnɛn bo nɛ, ki ɲmɔbe Uwien ya kɛiɛke, ki cère' Moyis ya nun bó windeh. Israyel yaab ɲa là li fre kɪ liike u'nun bó kɪ ñɛ ukɛiɛke nnɔ bo. Ama ukɛiɛke nnɔ ɲa wuɔkreh. Nɪ yé *yiko wà bàareh nin mikuum ya tuonl là ɲmɔbe u ya kɛiɛke la, ⁸ bɛ li tien *Mifuoñaanm ya tuonl ya kɛiɛke ɲa ń cɛn nnɔ? ⁹ Lituonl là bo Uwien li bu kɪ biin binib ɲmɔbe ukɛiɛke la, bɛ li tien lituonl là li cère wɔ ń bù binib bigbɛmɔndɛnb ɲa ń li ɲmɔbe kɪ cɛn nnɔ? ¹⁰ Nɛn bo nɛ ukɛiɛke wà là windeh uyo bo nnɔ ɲa yé bonn fɛnfennɔ ya kɛiɛke wà ɲa ɲmɔbe u ya tɔ nɔ bo. ¹¹ Nɪ yé nà ɲa wuɔkreh ɲmɔbe ukɛiɛke la, bɛ li tien nà tuu ki te ɲa ń li ɲmɔbe ukɛiɛke kɪ cɛn nɛn-i?

¹² Ti du li ya dɛndɛnl bo nɛ ki ɲmɔbe lifɛl. ¹³ Ta teh tɛn Moyis là teh ma bo. U là pibndeh u'nun bó ɲɔ Israyel yaab la lɛ ukɛiɛke wà windeh ka ń wuɔke

nnɔ ya gbenm nɛ. ¹⁴ Ama bi'yɛnm juore' ki liibe nɛ. Haali nin dinnɔ bi kàanh Kujɔtiekpaaku ya gbɔnku la, nà là lieke bi'nun bó nnɔ biɛ ki te nɛ, na lèkre'. Kristo ɲa ní la, uba ɲa rí fre kí lèkre nɛ. ¹⁵ Imɔn, haali nin dinnɔ bi kàanh Moyis ya gbɔnt la, nǐ te tɛn niba nɛ cùube bi'yɛnm bo. ¹⁶ Ama unil pekre' ki paan' Yonbdaan bo nɛ la, u'yɛnm li cǐbre. ¹⁷ Kimɛ Yonbdaan yé *Mifuoñaanm nɛ. Nɛ Yonbdaan ya Fuoñaanm te nà saan la, liwiel nɛ te ni'saan. ¹⁸ Tinbi bà kɛ niba ɲa ji lieke ti'nun bó nnɔ, ti te tɛn kinunliik nɛ bi likeh ki lenh Yonbdaan ya kpɛke windeh ma bo. Nɛ wɔn wà yé *Mifuoñaanm nnɔ lèbreh tɛ ki cèreh ti nɛngreh wɔ, ki lenh ukpɛke u yɛbreh ki joh.

4

Uwien taa' u'faal ki ɲukn' tinbi bà yé isɛncɛb nnɔ nɛ

¹ Uwien ya nimɔnt bo nɛ u taa' u'tuonl ki ɲukn' tɛ. Nɛn bo nɛ ti'gbenɛnt ɲa ɲɛndeh. ² Ama ti wiɛ' itùon yà yé libɔnbɔnl ni ya tùon ki ɲmɔbe ifɛ nnɔ. Ta taah cekn ki lɛreh nib, ka lèbreh Uwien ya gber ye ma. Ama tinbi tɔkeh tigbɛmɔnt baba nɛ nǐ wien. Nnɔ nɛ unil kɛ li du ti'bo Uwien ya nun bó. ³ Nɛ nǐ yé ti tɔkeh tigbɛmɔnmɔnt tà nnɔ ya tingi biɛ ki buɔ la, tu'tingi buɔ bà juonh fɛnm nnɔ bo nɛ. ⁴ Bi yé binib bà ɲa teke' Kristo ki jin' nɛ. *Satan wà yé uɲɛndun wuu ya wien nnɔ nɛ libe' bi'yɛnm ki cère' ba lenh tigbɛmɔnmɔnt ya wenwenku. Kuwenwenku nnɔ wɔngɛh Kristo wà yé Uwien ya nɛnnɛnku nnɔ ya kpɛke nɛ.

⁵ Tɔ, ti tɔkeh nɛ tigber tà nnɔ ɲa lienh tinbi bo, tù lienh *Yesu Kristo bo nɛ ki teh wɔn nɛ yé

Yonbdaan. Tinbi bɛn wɔn, ti tɔkeh nɛ ki teh ti yɛ ni'tonsɔnb nɛ wɔn *Yesu bo. ⁶ Kimɛ Uwien wà là ye: «Kuwenwenku n̄ wende licinñunl ni nnɔ», wɔn nɛ wende' ti'fɛl ni n̄ɔ tɪ bɛnde u'kpɛke wà windeh [Yesu] Kristo ya nun bó nnɔ.

⁷ Tinbi bà yɛ isɛncɛb nnɔ, Uwien taa' u'gbɛmɔnmɔnt tà yɛ lifaaciɛnl nnɔ ki n̄ukn' tinbi nɛ. Nɛn nɛ wuɔn' ki ye mituɔm mà n̄a n̄mɔbe m̄i kɛɛ nin bà nnɔ n̄ɛn' Uwien saan nɛ, ma n̄ɛn' tinbi saan. ⁸ Bi pɛbeh tɛ isɛn kɛ ni nɛ, ama ba freh ki mɛreh tɛ. Ti te iyɛnbɛn ni, ama ti tuu ki n̄mɔbe lidɛndɛnl nɛ. ⁹ Bi bùuh tɛ, ama ba n̄ɛndeh tɛ. Bi gbɔbreh tɛ, ama ba freh ki gbɛndeh ti'gbɛr. ¹⁰ Uyo kɛ ti jinh *Yesu là jin' ijɛnd yà u'kuum ni nnɔ nɛ ti'gbɛn ni, n̄ɔ n̄ɛ n̄ wuɔn kí ye u'fuobm m̄ɔ te ti'ni. ¹¹ Imɔn, *Yesu bo, mikuum tuu ki kpàakeh tɛ nɛ ti'fuobm ni uyo kɛ n̄ɔ n̄ɛ n̄ wuɔn kí ye u'fuobm te ti'gbɛnɛnt tà li kpo nnɔ ni. ¹² Nnɔ nɛ mikuum benh nin tinbi, nɛ ninbi lɛnh mifuobm.

¹³ Tɔ, nà kele' *Uwien ya gbɔnku ni nnɔ ti'mɔ teke' nɛn nɛ ki jin'. N̄i kele' ki ye: «N teke' ki jin' ma nnɔ, nɛ ki len'.» Ti'mɔ teke' ki jin' ma nnɔ, nɛ ki lienh. ¹⁴ Imɔn, ti bɛn ki ye Uwien wà mɛkre' Yonbdaan *Yesu nnɔ li mɛkre ti'mɔ tɪ li te nin *Yesu wɔ n̄ taa tinbi nin ninbi kí jo u'ba saan. ¹⁵ Ninbi bo nɛ i ya jɛnd kɛ tu' tɛ, n̄ɔ Uwien ya mɔnm̄ n̄ li yɛbreh ki joh, kí cɛre binib bà yɛbe n̄ li t̄ɔreh ki faareh wɔ, ki kpɛkreh wɔ.

Kí li fuobe mitekjim bo

¹⁶ Nɛn bo nɛ ti'gbɛnɛnt n̄a n̄ɛndeh. Ti'gbɛnɛnt j̄inh ki joh mɔnɔn la, ti'yɛnm̄ ni wɔn, ti fɛndeh nɛ daan kɛ daan. ¹⁷ Kimɛ fɛnfɛnnɔ ya jɛnd n̄a yɛ bonn nà kpɛke ti'bo, ka wuɔkreh m̄ɔ. Ama ï bondeh tɛ

tí lɛ ukpɛɛke wà yɛbe ka tí ɲmɔbe u kpɛ nin bà, ki li tuu ki te mɔ nɛ. ¹⁸ Tinbi ɲa tɔnge bi lɛnh tibont tà, ama ti tɔnge ba lɛnh tà nɛ. Kimɛ bi lɛnh tà nnɔ ɲa wuɔkreh, nɛ ba lɛnh tà nnɔ, tun tuu ki te nɛ.

5

¹ Tɔ, ti bɛn ki ye ti fuobe nin tigbɛnɛnt tà kitink kiɛ bo nɔ te tɛn lininbonl nɛ. Lininbonl nnɔ lá bere' la, ti ɲmɔbe iden yà li tuu ki te Uwien bonde' yí ki ble' tɛ paaki bó. Wɔn Uwien nɛ mɛn' iden bugbɛn, na yé nil nɛ mɛn' yí. ² Ti laan te kitink kiɛ bo ma nɔ, ti jɛndeh nɛ ki dunh, ti'nun mɔn tí lɛ iden yà te paaki bó nnɔ kí kɔ. Iden nnɔ te tɛn liliɛrl nɛ tí taa kí gole. ³ Ti gole' liliɛrl nnɔ la, ta ji li te ñil. ⁴ Ti'gbɛnɛnt laan te tɛn lininbonl kitink kiɛ bo ma nɔ, ti dunh tɛn ti tuke litukl nɛ lí kpɛɛke nin tɛ. Na yé ti yíe tí dàan ti ɲmɔbe tigbɛnɛnt tà kitink kiɛ bo nɔ nɛ, ama ti nuunh ti li lɛ tigbɛnɛnt tà paaki bó nnɔ nɛ rí pibn tu'bo ɲɔ mifuobm rí fuɔbe kí ñɛn nà li kpo tu'ni nnɔ. ⁵ Uwien nin u'yul nɛ bonde' tɛ nɛn kɛ. U de' tɛ *Mifuoñaanm ma nnɔ nɛ wuɔn' ki ye ta rí lúo mimɔnm mà u bonde' mɛ ki ble' tɛ nnɔ.

⁶ Nɛn bo nɛ ti ɲmɔbe lifɛl uyo kɛ. Ama ti bɛn ki ye ti laan ɲmɔbe ti'gbɛnɛnt tà kitink kiɛ bo nɔ, ti te kucɛnku nɛ, ka nɛke Yonbdaan den. ⁷ Kimɛ mitekjim nɛ pekreh tɛ, nà yé ti lɛnh nà nɛ pekreh tɛ. ⁸ Imɔn, ti ɲmɔbe lifɛl, ki bi yíe tí dàan tuu ya gbɛnɛnt nɛ kí jo kí li te Yonbdaan saan. ⁹ Ama ti juore' ki ɲmɔbe tigbɛnɛnt tuu nɔ bii ti dàan' tù la, ti'nun mɔn nà bo si: tí sɔnge Yonbdaan ya yɛnm nɛ. ¹⁰ Kimɛ ní kpɛ ti'kɛ rí sere Kristo ya nun bó nɛ, wɔ rí bu tɛ tibuur kí cère unil kɛ rí lɛ u kpɛ nà kí ñɛ

u tien' nà kitink kiε bo. Nĩ yé nà mən bii nà bre nε la.

Kristo nε taan' binib nin Uwien buñɔbu

¹¹ Ti bɛn Yonbdaan ya bom yé nibonn nà. Nɛn bo nε ti sureh binib bε ń tuo u'ñɔbu bó. Uwien bɛn tɛ mən mən; n du ki ye ni'mə bɛn tɛ mən mən ni'fɛl ni. ¹² Ta nuunh tí liεbe kí taa ti'ba kí wuɔn nε, ama ti yé ní lε ni li ńi nà bo, kí li jɛbnh ni'ba kí ńε tinbi bo nε. Nɛn bo, ni li fre kí jiin binib bà jɛbnh bi'ba upaan bo ya bont bo, ki dāandeh nà te lifɛl ni nnɔ bo. ¹³ Nĩ yé ti sɔnh liwaartuonl nε la, ti sɔnh ki dienh Uwien nε. Ti tí sɔnh liyɛnfotuonl nε la, ti sɔnh ki dienh ninbi nε. ¹⁴ Kristo ya yíem nε sureh tɛ ki cère' ti ηmɔbe yii ya yɛnmaale. Yin si: unibaab nε teke' binib kε ya kuum ki kpo'. Nɛn bo, unil kε taan' ki kpo' nin wɔ nε. ¹⁵ U teke' bi'kε ya kuum ki kpo' ηɔ nè ń wuɔn kí ye bà fuobe ηa ji fuobe ki de' bi'ba, ama bi fuobe ki de' wɔn wà teke' bi'kε ya kuum ki kpo', ki mɛkre' bitɛnkpiib ni nnɔ nε.

¹⁶ Nnɔ nε, ńε fɛnfennɔ kí li joh ta ji li büh nib unisaal büh binib ma bo. Nĩ yé uyo uba ti là büh Kristo unisaal büh binib ma bo mənən la, ta ji büh wɔ nnɔ. ¹⁷ Nɛn bo nε unil yé Kristo yɔ la, udaan ji yé unifaan nε. Nibonkpaann gben'-a! Nibonfènn nε ji te. ¹⁸ Nɛn kε ńɛn' Uwien saan nε. Wɔn nε cère' tinbi nin wɔn taan' buñɔbu kí ńε Kristo bo, ki de' tɛ lituonl ki ye tí tɔke binitɔb bi'mə ń taan wɔ buñɔbu. ¹⁹ Imàn, Kristo bo Uwien cère' uɛɛndun ya nib nin wɔn taan' buñɔbu. Wa ji tuuke binib ya biil. U de' tɛ lituonl ki ye tí tɔke binitɔb bi'mə ń taan wɔ buñɔbu nε.

²⁰ Ti se Kristo ya taal ni nε ki tɔkeh nε tigber tuu, nε kí ńε tinbi bo Uwien nin u'yul nε lienh nε. Ti

gbáanh nɛ nɛ, Kristo ya yel bo, taan mɛn nin Uwien buñɔbu. ²¹ Kristo ŋa là tien' biere iba nin itɔ. Uwien là tun' wɔ ti ya biere nɛ, ŋɔ kí ñɛ wɔn bo, Uwien ní bù tɛ bigbɛmɔndɛnb.

6

¹ Ti tɛ ki sɔnh Uwien ya tuonl ma nnɔ bo nɛ ti sureh nɛ, ni la cère ni laa' bupaabu bùa u'saan nnɔ ní juore fɛnm. ² Kimɛ ní kele' *Uwien ya gbɔnku ni ki ye:

«Uyo wà ní kpɛ nnɔ
nɛ n teke' a'kaare.
Minjɛrm ya daali,
nɛ n tore' ŋɛ.»

Tɔ, ní ji kpaan' uyo sɔ, minjɛrm ya daali sɔ.

³ Ta yíe ti teh nà ní tuln uba Uwien ya sɛn ni ŋɔ uba ní len ti'tuonl bo fɛnfɛnm nɛ. ⁴ Ama tibont kɛ ni, ti wɔngeh ki teh ti yé Uwien ya tonsɔnb nɛ, ki ŋmɔbe kuminku ki gbien' ijɛnd nin liwɔbl nin iyɛnbɛn ni. ⁵ Ti tuo' tipuɔr nin lipɛkl nin binib kpɛreh ti'bo ma nin kujiinku kɛ ya bol, ki pèrɛ' migùɔnm, ki wɔln' mikònm. ⁶ Nin nɛn kɛ ŋɔ ti'tetem wien nɛ. Ti ŋmɔbe mibɛnm Uwien ya sɛn bo, ki ŋmɔbe liyɛnguol, ki teh tinimònt. *Mifuoñaanm te nin tɛ, ti yíe binib imònmònt, ⁷ ki kpaandeh tigber tà yé tigbɛmònt, Uwien ya tuɔm te nin tɛ. Ti taah tigbɛmònt nɛ ki teh tijekɔnwɛnt, ki ñih ki guɔnh. ⁸ Biba kpiɛkreh tɛ, nɛ bitɔb yuɔndeh tɛ. Biba sukreh tɛ, nɛ bitɔb pèkeh tɛ. Bi yih tɛ bitonnɛndɛnb ama ti yé bigbɛmɔndɛnb nɛ. ⁹ Bi teh tɛn ba bɛn tɛ nɛ, ama kí nín bɛn tɛ keín. Bi likeh tɛ tɛn ti kpo' ŋɔ, ama ti nín fuobe nɛ. Bi ñih tɛ, ama ba kuuleh tɛ. ¹⁰ Bi saah ti'yɛnm, ama ti'yɛnm tuu

ki sɔnge nɛ. Bi maaleh ki teh ti yé bijiinb nɛ, ama tinbi nɛ cèreh bà yebe lenh lifaal. Bi maaleh ki teh ta ηmɔbe niba nɛ, ama ti nín ηmɔbe ni'kɛ.

¹¹ Ninbi Korɛnt yaabɛ, ta ηmìere' nɛ gber tuba, ti yíe nɛ nin ti'fɛl kɛ nɛ. ¹² Ti ya yɛnm pɛ ni'bo cɛɛn nɛ, ni ya yɛnm nɛ ηa pɛ ti'bo. ¹³ Ni'mɔ́ ń tien nnɔ́ kí jiin tɛ. Ni'mɔ́ ń cère ni'yɛnm ń li pɛ ti'bo. Ni te tɛn n'tiema bumu ma nnɔ́ nɛ cère' n len' nɛ nnɔ́.

La teh mɛn tɛn bà ηa pɛ Wien bo

¹⁴ La taa mɛn ni'yul kí kpele bà ηa teke' Uwien ki jin', kime ninbi nin bɛn ηa ń fre kí li tɛ gber. Nà cuube nin nà ηa cuube li fre kí taan-ii? Kuwenwenku nin licinñunl li fre kí taan-ii? ¹⁵ Kristo nin *Satan li fre kí kpaan buñɔbu-uu? Wà teke' Kristo ki jin' nin wà ηa teke' wɔ́ ki jin' tɛ tigber-ii? ¹⁶ Uwien ya duku nin ibule tɛ-ɛɛ? Nɛ tinbi nɛ yé Uwien wà fuobe ya duku. Wɔn Uwien nɛ len' ki ye:

«N li te bi'siik ni nɛ ki cuonh nin bɛ,
ki li yé bi'Wien,
nɛ bɛ ń li yé n'nib.»

¹⁷ Nɛn bo nɛ Yonbdaan liebe' ki len' ki ye:

«Ñɛ mɛn bi'ni kí jɛnde bɛ.
La mɛ mɛn jɔknt ya bont,
ηɔ́ ń teke nɛ.»

¹⁸ Wɔn Yonbdaan mituɔm kɛ ya daan tí len' ki ye:

«N li yé ni'Baa,
nɛ ń li yé n'bijiɛb nin n'bisiɛb.»

7

¹ N'jɔtiebɛ, Uwien là pùon' tinbi nɛ tu ya bont kɛ. Nɛn bo cère mɛn tí ñɛn nà kɛ yé tijɔknt ti'gbɛnɛnt nin ti'fɛl ni, kí cère Uwien ń tien tɛ u'yaab kí tí gben, tí li boh wɔ́.

Pɔl ya yɛnm sɔnge Kristo yaab bɑ te Korɛnt ni nnɔ bo

² Li ñikndeh mɛn ni'yɛnm ɳ li pɛ ti'bo. Ta bii' uba, ka tuln' uba, ka lɛrɛ' ki jin' uba ya bonn. ³ Na yé n nuunh ɳ biin nɛ, nɛ ki lienh nɔ. Kimɛ n kpiɛ' ki len' ɳɔ ki ye ti fuobe-ee, ti kpo'-oo; ti'yɛnm pɛ ni'bo nɛ. ⁴ N du ni'bo ki gbien'. Ninbi nɛ yé n'bo ijɛnjɛbn. N'yɛnm dɔ cɛɛn nɛ. Ti'jɛnd kɛ ni n'yɛnm sɔnge cɛɛn nɛ.

⁵ Tɔ, ti tĩ baa' Maseduɔnn ya tinfɛnm ni ma, ta laa' fuorl, ama ti jin' ijɛnd kɛ ya bol nɛ len. Ikànkànn là jebe' tɛ ni'kɛ saan nɛ, nɛ bujɛwaanbu mɔ coh tɛ. ⁶ Ama Uwien wà dienh binib bɑ ya yɛnm saa' uyɛnduɔn nnɔ cɛrɛ' Tit baa', nɛ ti'yɛnm duɔn'. ⁷ Na yé Tit ya baam baba nɛ duɔn' ti'yɛnm. U tɔkɛ' tɛ ki ye u laa' uyɛnduɔn wà ni'saan nnɔ mɔ duɔn' ti'yɛnm nɛ. U tɔkɛ' tɛ ki ye ni'nun mɔn ní tí ɳ lɛ nni, nɛ ni kɛ tinunsiir bo, ki ye ni'nun mɔn ní sere n'ciɛk bó. Nɛn kɛ nɛ cɛrɛ' n'yɛnm tũɔrɛ' ki sɔnge' ki gbien'.

⁸ Nĩ yé n là kɛlɛ' nɛ kugbɔnku kùɑ nnɔ saa' ni'yɛnm mɔnɔn la, ma là gbiɛnde' ku'kɛlm bo. Ama n là gbiɛnde' kù saa' ni'yɛnm ma nnɔ bo nɛ. Imànn, n là gbiɛnde', kimɛ n là laa' kù saa' ni'yɛnm ama ni'yɛnsaa nnɔ ɳa wuɔkɛ'. ⁹ Ama fɛnfɛnnɔ n'yɛnm sɔnge'. Na yé n'yɛnm sɔnge' kù cɛrɛ' ni'yɛnm saa' ma nnɔ bo nɛ. Ama n'yɛnm sɔnge' ni'yɛnsaa nnɔ cɛrɛ' ni lèbrɛ' mitetɛm ma nnɔ bo nɛ. Uwien nɛ cɛrɛ' ni'yɛnm saa'. Nɛn nɛ wuɔn' ki ye ta tien' nɛ nà brɛ. ¹⁰ Kimɛ uyɛnsaa wà sɔnge Uwien ya yɛnm cɛrɛh unil lèbrɛh mitetɛm nɛ ki lɛnh limiɛl. U ya yɛnsaa ɳa kpɛ wù ɳ li wi nil. Ama uyɛnsaa wà ɳa cɛrɛh nil lèbrɛh mitetɛm bɑareh nin mikuum nɛ. ¹¹ Ni'yɛnsaa nnɔ sɔnge' Uwien ya yɛnm ma nnɔ, na

laa' nǐ tǐ fǎre' ma bo-oo! Na laa' ni ji teh ni bi li tien nà tonm-ii! Na laa' ni'yɛnm ji saah ni'tùonbiere bo, ni gbiendeh-ee! Na laa' ni ji fenge ibiere ya tienm-ii? Na laa' ni'nun mǎn ní tí rí lɛ nni-ii? Na laa' ni'nun mǎn ní sere n'ciɛk bó-oo? Na laa' ni ji nuunh unil sǎn' itùonbiere la, ní dɛre u'tub-ii? Ni teh nnɔ ma nnɔ, nǐ wuǎn' ki ye na te tigber nnɔ ni nɛ.

¹² N là kele' nɛ kugbɔnku ma nnɔ, na yé wà bii nnɔ bo, ka yé u bii' wà nnɔ mɔ bo nɛ n kele' kù. Ama n là yíe rí wuǎn ninbi bugben Uwien ya nun bó, kí ye ni'nun mǎn ní li se ti'ciɛk bó nɛ. ¹³ Nɛn nɛ duǎn' ti'yɛnm.

Na yé nɛn baba nɛ duǎn' ti'yɛnm. Ni là cère' Tit ya yɛnm dɔ, u ñmɔbe uyɛnsɔnge ma nnɔ nɛ cère' ti'yɛnm ti liebe' ki sɔnge' ki pukn'. ¹⁴ Nǐ yé ninbi bo n jɛbn' n'ba u'saan waamu la, na cuo' nni fɛ. Ti tuu ki tɔkeh nɛ tigbɛmǎnt ma nnɔ, nɛn nɛ wuǎn' ki ye ninbi bo, ti jɛbn' ti'ba Tit saan ma nnɔ ti ñmɔbe imǎn nɛ. ¹⁵ U lá tiere' ni'kɛ là boh wɔ ma bo, ki teke' wɔ kucɛnku mǎnmǎnm, ki seln' wɔ ma bo la, u tùɔreh ki yíe nɛ ki pukndeh nɛ. ¹⁶ N'yɛnm sɔnge' ki gbien', kime n du ni'bo isen kɛ ni nɛ.

8

Pɔl sureh Kristo ya táan yaab bɛ rí tore bi'tɔb bà te Yerusalem bó nnɔ

¹ Ti'yaabɛ, ti yíe ní bɛnde Uwien tien' Kristo ya táan yaab bà te Maseduǎnn ya tinfenm ni mimǎnm mà nnɔ nɛ. ² Ijɛnd tu' bɛ na ñmɔbe fuul ama bi juore' ki te uyɛnsɔngciɛn ni nɛ. Nin bi'jiint yɛbe ma kɛ nnɔ, bi de' mipum nin tinimǎnt nǐ yɛbe. ³ Bi de' bi'tuǎm kpɛ ma bo nɛ. N li fre kí kun imǎn kí

ye bi de' ki gɛ̀bre' bi'tuəm ya bien mənən. Bi cèkre' bi'yenm nɛ ki de', ⁴ ki tuu ki cɛ ki teh tí cère bi'mə ya pum í li te mipum mà li tore Uwien ya nib bà te Yerusalem bó nnə ni. ⁵ Bi tien' ní tí gɛ̀bre' ti là daan bɛ ma bo mənən. Bi kpiɛ' ki taa' bi'ba ki de' Yonbdaan nɛ, ki yaan ki taa' bi'ba ki de' ti'mə Uwien yíe ma bo. ⁶ Nɛn bo nɛ ti gbáan' Tit wə í tükre u là cin' mipum ya tuonl là ni'saan nnə kí tí gben lè. ⁷ Niba ŋa pərə' nɛ isɛn kɛ ni, kimɛ ni ŋməbe mitekjim, ki bɛn ki lienh, ki ŋməbe mibɛnm, ki teh ni bi li tien nà kɛ ya bol tonm, ki ŋməbe miyíem mà ti là wəkn' nɛ mɛ nnə. Mipum ya sɛn ni mə, wuən mɛn kí ye ni ŋməbe tinimənt.

⁸ N lienh ma nə, na yé n wəbndeh nɛ nɛ, ama n yíe ní bende Uwien ya nitəb ya nun mən bɛ í de mipum ma bo nɛ. N tien' nnə ŋə í liike ni'mə ŋməbe miyíem imənmən bii na ŋməbe nɛ. ⁹ Kimɛ ni bɛn ti'Yonbdaan *Yesu Kristo ya nimənt kpɛ ma bo. U là yé ufáadaan nɛ. Ninbi bo nɛ u tien' u'ba ujiin, ŋə u'jiint nnə í cère ní tien bifáadɛnb. ¹⁰ N ŋməbe iyɛnmaale yà sə tigber tuu bo. Iyɛnmaale nnə yé ni ya kpele nɛ. Yin si: na yé ni là kpiɛ' ki de' mipum baba nɛ, ninbi nɛ là kpiɛ' ki caan' mipum nnə ya gber libinl là gɛ̀bre' nə. ¹¹ Tə, fɛnfɛnnə, ñikn mɛn kí sən lituonl nnə kí tí gben lè ni'tuəm kpɛ ma bo. Ni là caan' uyo wà ki ye ni li sən lè nnə, ni là cèkre' ni'yenm nɛ. Nɛn bo, li ŋməbe mɛn i ya yɛnmaalbaabe kí sən lè kí tí gben. ¹² Kimɛ unil ŋməbe iyɛnmaalmənəmən wə í pu la, Uwien li teke u'pum nnə u'yɛnmaalmənəmən nnə bo nɛ, wa í tənge mǐ yɛbe bii ma yɛbe. ¹³ Na yé ní pipre ni'bonn kɛ kí de bitəb ŋə kí li cɛknh nɛ. Ní mən ni'ke yaam

ń li kpɛ nɛ. ¹⁴ Kimɛ fɛnfɛnnɔ ni ɲmɔbe ki gbien' ma nnɔ, nĩ mɔn ní tore bà ɲa ɲmɔbe nɛ. Nĩ'mɔ lá luɔ' la, bi'mɔ ɲmɔbe ki gbien' la, bɛ ń tore nɛ. Nnɔ nɛ ni'kɛ yaam li kpɛ. ¹⁵ Tɛn nĩ kele' ma *Uwien ya gbɔnku ni ki ye:

«Wà là laa' nĩ yɛbe
 ɲa là jin' ki gbɛle'.
 Wà mɔ là laa' waamu
 mɔ ɲa là jin' nĩ pɔre' wɔ.»

Bi sɔn' Tit nin u'tɔntɔknlieb Korɛnt ya du bó

¹⁶ Tɔ, tí faare mɛn Uwien nin u cèrɛ' Tit mɔ ya nun mɔn ni'gbɛr bo ma nnɔ bo. ¹⁷ Ti tɔke' Tit wɔ ń jo ni'saan nɛ u tuo'. Na yé u tuo' baba nɛ, u'nun là mɔn wɔ ń jo ni'saan nɛ, nɛ u cèkre' u'yɛnm wɔ ń jo. ¹⁸ Ti li cèrɛ ti'ninjɛ uba mɔ ń tɔke nin wɔ kí jo ni'saan. Kristo ya táan yaab kɛ pèkeh ti'ninjɛ nnɔ nɛ kí ñɛ u sɔn' lituonl là tigbɛmɔnmɔnt ya tɔkm bo nnɔ. ¹⁹ Na yé nɛn baba bo, Kristo ya táan yaab mɔnɔn gènde' wɔn nɛ wɔ ń tɔke nin tɛ tí taa bi taan' mipum mà nnɔ kí jon Yerusalem. Ti li sɔn lituonl bugbɛn kí kpiɛke Yonbdaan nɛ, kí wuɔn kí ye ti ɲmɔbe miyíem tí tore binib. ²⁰ Bi taan' mipum mà kí ɲukn' tɛ nnɔ yé ilikɛnciɛn nɛ. Ta yíe uba ń lá suke tɛ ilike nnɔ ya sɛn ni. ²¹ Kimɛ na yé ti nuunh tí li teh nà mɔn Yonbdaan ya nun bó baba nɛ, ti nuunh tí li teh nà mɔn binib ya nun bó mɔ nɛ.

²² Ti sɔn' ti'ninjɛ utɔ mɔ wɔ ń tɔke nin bà joh ni'saan nnɔ. Isɛn kɛ ni nin itùon kɛ ni, ti laa' u'nun mɔn binib ya torm bo. Fɛnfɛnnɔ u du ni'bo ki gbien' ma nnɔ nɛ u'nun ji tùɔre' kí mɔn wɔ ń jo ni'saan. ²³ Tit wɔn yé n'tɔntɔknlie nɛ, kí yé n'tonsɔntɔ ni'saan. Ti'ninjiɛb bɛn yé Kristo ya táan

ya tondb nɛ. Bi sɔnh bɛ ń kpiɛke Kristo nɛ. ²⁴ Nɛn bo, wuɔn bɛ mɛn kɪ ye ni yɛ bɛ, ɲɔ Kristo ya tɔan yaab kɛ ń bɛnde kɪ ye ti jɛbnh ni'bo usɛn wà bo nnɔ yé imɔn nɛ.

9

Uwien yɛ unil wà punh nin iyɛnmaalmɔnmɔn nɛ

¹ Mitorm mà ni li tore Uwien ya nib nnɔ wɔn, na ji ciɛke ń kele nɛ gbɔnku. ² Kimɛ n bɛn ni'nun mɔn binib ya torm bo. N là jɛbn' n'ba ni'bo Maseduɔnn ya tinfɛnm yaab saan u ya sɛn ni nɛ, ki tɔke' bɛ ki ye Kristo yaab bà te Akayi ya tinfɛnm ni nnɔ là bonde' ɲɔ bɛ ń de mipum haali libinl là gèbre' nɔ. Ni'nun là mɔn binib ya torm bo ma nnɔ nɛ saake' bà yɛbe ya gbɛnɛnt. ³ Nɛn bo nɛ n sɔn' ti'ninjɛb biɛ ni'saan ɲɔ n jɛbn' ni'bo usɛn wà bo nnɔ la juore' fɛnm. Li yé mɛn binib bà mɔnbe ki bonde' ki gben' tɛn n là len' ma bo. ⁴ Na tien' nnɔ, ki cère' Maseduɔnn ya tinfɛnm yaab tɔke nin nni ki baa' ni'saan ki laa' na bonde' ki gben' la, ti du ni'bo usɛn wà bo nnɔ li yé ti'bo ifɛ nɛ, ma yɛ ń ye i li yé ni'yi nɛ. ⁵ Nɛn bo nɛ n maale' ki ye ń kpe ń cèbe ti'ninjɛb bɛ ń liere tɛ kɪ baa ni'saan kɪ tore nɛ, ní taan mipum mà ninbi nin ni'yul là pùon' ki ye ni li de mè nin tinimɔnt nnɔ. Nnɔ nɛ bi li bɛnde kɪ ye ni cèkre' ni'yɛnm nɛ ki de', na yé fiem.

⁶ Bɛnde mɛn kɪ ye: wà bule' waamu la, u lá li ce waamu nɛ. Wà bule' ń yɛbe la, u lá li ce ń yɛbe nɛ. ⁷ Wà kɛ ń de u cèkre' u'yɛnm wɔ ń de ma bo. U la de nin uyɛnsaa, ki la cère nè ń li yé u'bo liwɔbl mɔ. Kimɛ Uwien yɛ wà dienh nin lifɛsɔngl nɛ. ⁸ Nɛ u ɲmɔbe mituɔm wɔ ń de nɛ mimɔnm kɛ ya bol kɪ

gbien, ɲə ní tien nà kɛ ciɛke nɛ uyo kɛ isɛn kɛ ni, kí li biɛ ki ɲmɔbe ki gbien', kí fre kí tien tinimɔnt kɛ ya bol. ⁹ Tɛn ní kɛle' ma *Uwien ya gbɔnku ni ki ye:

«U punh bijiinb nin tinimɔnt nɛ,
nɛ u'nimɔnt ɲa ɲmɔbe gbenm».

¹⁰ Uwien wà dienh ukpaal tibonbuor, ki dienh wɔ tijier nnɔ, wɔn nɛ li de ni'mɔ tibonbuor kí cère tù rí pɔre, kí cère ni'nimɔntuon rí yɛbre kí gbien.

¹¹ Uwien li cère ní li ɲmɔbe ki gbien' isɛn kɛ ni, kí li teh tinimɔnt kɛ ya bol. Nnɔ nɛ ti taah ni'pum ki tì dienh binib bà nnɔ li faare Uwien. ¹² Kimɛ ni sɔnh mitorm ya tuonl là nnɔ ɲa cèreh Uwien ya nib lenh nà pɔre' bɛ baba, lí cèreh binib faareh Uwien mɔ ki yɛbe nɛ. ¹³ Ni'tuonl nnɔ wuɔn' ki ye ni boh Kristo ya gbɛmɔnmɔnt tà ni tɔkeh tù binib kɛ ya nun bó nnɔ, ki taakeh ni ɲmɔbe tibont tà nin tinimɔnt ki toreh bɛn nin binitɔb kɛ. Nɛn bo nɛ bi bɛnde' ki ye ni sɔnh lituonl là nnɔ ɲmɔbe kpɛle nɛ ki kpiɛkreh Uwien. ¹⁴ Bi kàareh ki dienh nɛ, ki wɔngɛh ki teh bi yíe nɛ ki gbien' kí ɲɛ Uwien juoke' nɛ ki gbien' ma nnɔ bo. ¹⁵ Tí faare mɛn Uwien u'paabu bùa ɲa ɲmɔbe bù kpɛ nin bà nnɔ bo.

10

Pɔl kɔnh u'ba bo

¹ Min Pɔl, n ye rí niire nɛ nɛ: ni'ni biba lienh ki teh n te ni'saan uyo wà la, ma kaabe, nɛ ma lá nɛke nɛ la, n ji yé ukaajɛ-a! Kristo ya yɛnguol nin u'nimɔnt bo nɛ n tɔkeh nɛ ki teh: ² N faare' nɛ nɛ, la cère mɛn n lá baa ni'saan la, rí wuɔn nɛ kí ye n yé ukaajɛ. Ama binib bà maaleh ki teh ti ɲmɔbe minisaaltetem nɛ ki sɔnh nnɔ, n li wuɔn bɛn kí ye n yé ukaajɛ. ³ Imɔn, ti yé binib nɛ ama ta mɔh nin

nisaaltuom. ⁴ Kimɛ ti ηmɔbe tijekɔnwɛnt tà nnɔ ηa ñɛn' nisaal saan, tù ñɛn' Uwien saan nɛ ki ηmɔbe mituom. Ti taah tu ya tuom nɛ ki gbendeh nà kɛ ηmɔbe mituom ya gbɛr, ki cɛreh bitonnɛndɛnb ya yɛnmaale juonh fɛnm, ⁵ ki gbendeh nà kɛ yé tigbengt ya bonn ki piendeh binib bi la bɛnde Uwien nnɔ ya gbɛr, ki lèbreh unil kɛ ya yɛnmaale wɔ́ n̄ li boh Kristo. ⁶ Ni t̄i laa' uyo wà ni boh Kristo ki t̄i gben' la, ti li dɛre wà kɛ ηa boh wɔ́ ya tub.

⁷ Li likeh mɛn tibont tu'donbó. Unil du u'ba bo ki ye u yé Kristo yɔ́ la, wɔ́ n̄ taa kí ble u'yul ni kí ye u yé Kristo yɔ́ la, ti'mɔ́ yé Kristo yaab nɛ. ⁸ Yonbdaan de' tɛ ticiɛnt tí cɛre ni'cɛkl n̄ kpɛre nɛ, wa ye tí bere lè. N̄i yé n pèkeh n'ba ticiɛnt nnɔ bo n̄i t̄i kɛnde' waamu mɔ́nɔn la, na coh nni fɛ. ⁹ Ma yíe nè n̄ li naan tɛn n nuunh n̄ fɛnde nɛ nɛ kí ñɛ tigbɔnt tà n kiɛh nɛ tù nnɔ bo. ¹⁰ Kimɛ biba lienh ki teh n kiɛh mimaam mà tigbɔnt ni nnɔ faa nɛ ki cɔkreh binib, ama n jilá te bi'ni la, n yé ujin nɛ, ki lienh gbɛfɛnm. ¹¹ Wà kɛ lienh nnɔ n̄ li bɛn kí ye ta nɛke ni'saan ki kɛle' tigbɔnt ni ki ye ma la, ti tí lá baa' mɔ́ la, ti li tien nnɔ nɛ.

¹² Ta tuo' tí taa ti'ba kí nɛnge binib bà wɔ́ngɛh bi'ba nnɔ, ki niireh nin tí gèkn nin bɛ. Ba ηmɔbe yɛnm. Bi taah bi'ba nɛ ki teh kunɛnnɛnku, ki liebe' ki taah bi'ba ki kpàandeh kù. ¹³ Tinbi bɛn wɔ́n, ta n̄ li jɛbnh ti'ba kí t̄i kɛnde. Ti li jɛbn ti'ba ki t̄i kpaan' Uwien sien' tɛ tí sɔ́n kí kpaan nà saan nnɔ nɛ. Wɔ́n nɛ cɛre' ti baa' ni'mɔ́ saan. ¹⁴ Ti là baa' ni'saan ma nnɔ ta gèbre' ti'biɛn. Ti là kpaan' Uwien sien' tɛ nà saan nɛ. Tinbi nɛ cinbe ki kpíɛ' ki baa' ni'saan ki tɔ́ke' nɛ Kristo ya gbɛmɔ́nmɔ́nt. ¹⁵ Ta n̄ gèbre ti'tuonl ya biɛn kí t̄i n̄ li jɛbnh ti'ba bitɔ́b yaal

bo. Ama ti daan ki ye ni li kpére mitekjim ni. Nnɔ nɛ ti li sɔn itùon ni'ni yè ní li yebe. Ama ta ní gèbre Uwien sien' ki ye tí sɔn kí kpaan nà saan. ¹⁶ Ti li joh idu yà tɔ ni'yu bo ni, ki tɔkeh binib tigbɛmɔnmɔnt, ta ní jo bitɔb sɔn' nà saan, kí li jɛbnh ti'ba bi'tùon bo. ¹⁷ Ní kele' *Uwien ya gbɔnku ni ki ye: «Unil ye wɔ ní wuɔn u'ba la, wɔ ní wuɔn u'ba Yonbdaan bo.» ¹⁸ Na yé Yonbdaan ya yɛnm sɔnge unil wà pèkeh u'ba bo nɛ, wɔn Yonbdaan pèkeh wà la, u'yɛnm sɔnge wɔn bo nɛ.

11

Pɔl nin bà taah bi'ba ki teh Yesu ya tondb nnɔ ya gber

¹ Tɔ, ni bi tuo' la, ní cèbe nni ní len nin nɛ mijòrlenm waamu. Níkn mɛn kí tuo. ² N yíe nɛ cɛɛn nɛ, ka sè ni'bo tɛn Uwien ɲa sè ni'bo ma. Kimɛ ni te tɛn ujɛfaan nɛ ní taa nɛ kí pun ujɛ uba kpein, wɔn si Kristo. Wɔ ní teke nɛ tɛn ujɛfaan wà ɲa bɛn jɛ fiebu. ³ Ama n fenge nibonn niba nɛ. Nɛn si: uwɛ là taa' ucekn ki lɛrɛ' ɛfa ma nnɔ, bi la lá taa gbɛfɛnfɛnm uba kí lèbre ni'yɛnmaale kí saa ni'tetem mà cuube ni la ji ní li pɛ Kristo bo ni'donbó nɛ. ⁴ Bɛ tien' unitɔ baa' kí lá tɔke' nɛ *Yesu uba ya gber wa yé ti là tɔke' nɛ wà ya gber bii u tí wuɔn' nɛ nà ɲa tɛ nin ni là laa' *Mifuoñaanm ma nnɔ bii u tí tɔke' nɛ tigbɛmɔnmɔnt tà ɲa tɛ nin ti là tɔke' nɛ tà nnɔ la, ni tuonh-i? ⁵ Ma laa' bà yih bi'ba *Yesu ya tondmɔnb nnɔ cɛn' nni nà. ⁶ Nba la, milenm ni nɛ ma freh ki lienh mɔnmɔnmɔn ama mibɛnm mɛn ni, na te nnɔ. Ti wuɔn' nɛ isɛn kɛ ni nin ti teh nà kɛ ni, ki ye ti bɛn.

⁷ N là jiin' n'ba tingi, ki kpian' nɛ, ki tɔke' nɛ Uwien ya gbɛmɔnmɔnt ka teke' ni'saan bonn ma

nnɔ, n bii' nɛ-ɛɛ? ⁸N là pende' Kristo ya táantɔ yaab nɛ ki fre' ki sɔn' ki tore' nɛ, kimɛ bɛn nɛ là pɛh nni kupaaku. ⁹Uyo wà n là te ni'saan nnɔ, n là ciɛke tibont ama ma là miɛh uba niba. Kimɛ ti'ninjiɛb bà ñɛn' ní Maseduɔnn ya tinfɛnm bó ní nnɔ de' nni nà kɛ là ciɛke nni. Ma là yíe ní li yé ní'ni uba bo tukl isɛn kɛ ni, ka lí li tien uba bo tukl mɔ. ¹⁰Kí ñɛ Kristo ya gbɛmɔnt tà n ñmɔbe tù nnɔ bo nil ña te Akayi ya tinfɛnm ni kí pien nni n la jɛbn n'ba ni ya bonn bo. ¹¹Bɛ bo nɛ n len' nnɔ? Ma yíe nɛ nɛ-ɛɛ? Uwien wɔn bɛn ki ye n yíe nɛ.

¹²N teh nà nɔ, n lí li teh nɛn nɛ, ñɔ binib bà nuunh bi li dule nà bo kí wuɔn bi'ba kí ye tinbi nin bɛn kpɛ nnɔ, la ɛ bi li dule nà bo. ¹³Bi ya nib nɛndeh nɛ ki teh bi yé Kristo ya tondb. Bi yé bitonsɔnb bà lɛreh binib nɛ, ki bɔndeh bi'nun bó ki teh bi yé Kristo ya tondb. ¹⁴Bi teh nà nnɔ ña yé bonn nà coh yɔkm, kimɛ *Satan mɔnɔn bɔndeh binib ya nun bó nɛ ki teh u yé Uwien ya tond wà yé kuwenwenku. ¹⁵Nɛ u'tonsɔnb mɔ bɔndeh binib ya nun bó ki teh bi teh nà cuube la, ni'mɔ ña yé bonn nà coh yɔkm. Bi tí li fɔre kí ɛ utudɛre wà bi'tuon kpɛ wù nɛ.

Pɔl jènde' Yesu Kristo bo

¹⁶N tí ye ní len nɛ kí lere nɛ. Ni la maaleh ki teh n yé ujɔr nɛ. Bii ni tí maale' ki ye n yé ujɔr nɛ la, ní tien sukɛ n'bo ñɔ n'mɔ ní fre kí jɛbn n'ba waamu. ¹⁷N lienh nà nɔ ña yé Yonbdaan yíe ní len ma bo. N lienh tɛn ujɔr nɛ, kimɛ n ñmɔbe n lí ñi nà bo kí jɛbn n'ba. ¹⁸Binib bà yebe jɛbnh bi'ba minisaaltetem bo ma nnɔ, n'mɔ li fre kí jɛbn n'ba-a! ¹⁹Ni yih ni'ba biyɛnfodɛnb nɛ. Bɛ tien' ni toh ki cengeh ijɔr ya gber ki tuonh i'ñuɔn bó? ²⁰Kimɛ ni tuonh bi teh

nɛ iyonbe, ki jinh ki pendeh nɛ, ki fiɛnh ni ɲmɔbe nà kɛ, ki yindeh nɛ, ki kpɔ̀breh nɛ. ²¹ N len' nà nɔ, nĩ yé ifɛ nɛ. Ti gbɛle' ti'ba cɛɛn nɛ ki te nnɔ.

Unil mɛnge' lifɛl ki jɛbn' u'ba nibonn bo la, n'mɔ li mɛnge lifɛl kí jɛbn n'ba nɛ, haali n li lienh mijòrlenm mɔnɔn la. ²² Binib bugben yé Ebrembe nɛ-ɛɛ? N'mɔ yé wɔn nɛ. Bi yé Israyel yaab nɛ-ɛɛ? N'mɔ yé wɔn nɛ. Bi yé *Abraham ya yaabii nɛ-ɛɛ? N'mɔ yé len nɛ. ²³ N ji ye ní tùɔre kí len mijòrm sɔ. Bi yé Kristo ya tonsɔnb nɛ-ɛɛ? N yé Kristo ya tonsɔnl ki cɛn' bɛ, ki sɔn' ki cɛn' bɛ, bi pekɲ' nni ki cɛn' bɛ, ki ñi' nni ki cɛn' bɛ. N tuu ki lenh kinunbɔnk kà li fre kí baa nin nni mikuum. ²⁴ Bolm miɲun, *Sufmbɛ ñi' nni inalɛbe ñinm pita nin miwɛ. ²⁵ Bolm mita, Erom yaab mɔ ñi' nni ilɛnben. Miba, bi yèke' nni itɛn. Bolm mita, buñerbu lin' nin nni. Miba mɔ n tien' miñunciɛnm bo liwentunɲmɛnl nin kuñɔnɲmɛnku. ²⁶ Uyo wà kɛ n joh isɛn la, n lenh kinunbɔnk kɛ ya bol nɛ. N laa' kinunbɔnk ikpen bo, ki laa' kinunbɔnk idukond saan, ki laa' kinunbɔnk n'yaab *Sufmbɛ saan, ki laa' kinunbɔnk bà ɲa yé *Sufmbɛ saan, ki laa' kinunbɔnk iducɛnciɛn ni, ki laa' kinunbɔnk nib ɲa kɔ nà saan, ki laa' kinunbɔnk miñunciɛnm bo, ki laa' kinunbɔnk bà nɛndeh ki teh bi yé Kristo yaab nnɔ saan. ²⁷ N'gbɛnɛnt ben' itùɔn ni, kujiinku kɔn' nni. N sɔbe ki pèreh migùɔnm. Mikònm nin uñuñun kɛ cuo' nni, n gɔh ki tɛkreh ka jinh. N ñuh tiwɔr ka ɲmɔbe niba ní ɲɛkn n'ba bo. ²⁸ Ma kaan' ki gben' nà kɛ tu' nni. Ama n'nun mɔn nà bo si: Kristo ya táan kɛ yaab ya gber nɛ cieke nni daan kɛ daan. ²⁹ Nɲmɛ yé ujiin ɲɔ ma tien' n'ba tɛn ujiin-i? Nɲmɛ tùre' Uwien ya sɛn ɲɔ na wire' nni ki gbien'-i?

³⁰ Nĩ kpɛ ń jɛbn n'ba la, n li jɛbn n'ba n'jiint bo nɛ.
³¹ Yonbdaan *Yesu ya Baa Uwien wà si kupɛnpɛku uyo wà ɲa ɲmàbe gbenm nnɔ bɛn ki ye ma nɛndeh.
³² N là te Damas ya du ni ubɛr Aletas ya yo nɛ. Udu nnɔ ya ciɛn là nuunh wɔ ń cuo nni, nɛ ki cèrɛ' u'sojambɛ se udu nnɔ ya guon ya nañɔbu saan ki gu. ³³ Ama bi ñɛn' nni likɛndɛncɛnciɛnl ni nɛ udu nnɔ ya guonl là guɔn' wù nnɔ ya dubonl liba, nɛ n ɲmɛrɛ' u'nuɔ ni.

12

Uwien kpiire' tibont tà ki wuɔn' Pɔl

¹ Nĩ kpɛ ń li jɛbnh n'ba-aa? Na ɲmàbe kpɛle. Ama n li len tibont tà kɛ Yonbdaan kpiire' tù ki wuɔn' nni nnɔ bo. ² N bɛn ujɛ uba u yé Kristo yɔ.* Ibin piik nin inan sɔ, Uwien taa' wɔ ki don' paaki ya paaki ya paaki bó. U don' nin u'gbɛnɛnt nɛ-ɛɛ! Ma bɛn. Wa tí don' nin u'gbɛnɛnt-ii! Ma bɛn. Uwien nɛ bɛn. ³ Udaan don' nin u'gbɛnɛnt bii wa don' nin u'gbɛnɛnt-ii! Ma bɛn. Uwien nɛ bɛn. Ama n bɛn ⁴ ki ye Uwien taa' wɔ ki don' paaki ki tí baa' wɔn Uwien den. Nɛn saan nɛ u cii' tigbɛr tà nisaal ɲa ń lɛ u li taa iñɔbon yà kí len kí tɛkn tù, ka ɲmàbe sɛn wɔ ń len tù mɔ. ⁵ U ya daan bo n li jɛbn n'ba. Ama min bugbɛn bo wɔn n li jɛbn n'ba n'jiint bo nɛ. ⁶ N bi yíe ń jɛbn n'ba la, n bi li fre kí jɛbn, nɛ na bi yé n'bo jòrm, kime n bi li lienh tigbɛmònt baba nɛ. Ama ma jɛbnh n'ba, kime ma yíe uba ń li ɲmàbe n'bo iyɛnmaale yà cɛn' u lenh n teh nà nin u ciih n lienh nà. ⁷ Kimɛ Uwien kpiire' tibonmɔnmònt ki wuɔn' nni. Uwien ɲa yíe ń li jɛbnh n'ba tibont bugbɛn bo

* **12:2** Pɔl ye ujɛ uba ma nnɔ, u niireh wɔn bugbɛn nɛ.

ma nnɔ, nɛ ki cɛrɛ' *Satan sɔn' nibonn niba, nɪ lá kɔn' n'gbɛnɛnt ni, ki cɔkreh nni tɛn ukonkon nɛ rí pien nni n la li jɛbnh n'ba. ⁸ N gbáan' Yonbdaan bol mita nɛ ki ye wɔ rí nɛn nɛ n'gbɛnɛnt ni, ⁹ ama u tɔke' nni ki ye: «N'juokm li dɛkre nɛ. Kimɛ a yé ujiin uyo wà la, u ya yo nɛ n wɔngɛh n'tuɔm.» Nɛn bo, n li tuo kí li jɛbnh n'ba n'jiin bo. Nnɔ nɛ Kristo ya tuɔm li te nni. ¹⁰ Nɛn bo, n lá te tijiint ni bii tisukr ni bii micɛɛkm ni bii liwɔbl ni bii iyɛnbɛn ni Kristo bo la, n'yɛnm sɔngɛ nɛ. Kimɛ uyo wà mituɔm lá pɔrɛ' nni la, u ya yo nɛ n tùrɛh ki lɛnh mituɔm.

Pɔl jieh Kristo yaab bà te Korɛnt ni nnɔ

¹¹ Ni laa'-aa! Ninbi nɛ cɛrɛ' n lienh mijòrm. Ninbi nɛ bi li wuɔn binib n yé udaan wà. Nin ma yé niba ma kɛ nnɔ, bà yih bi'ba *Yesu ya tondmɔnb nnɔ nɛ cɛn' nni niba. ¹² N là te ni'saan ma nnɔ n là nɛmɔbe kuminku ki gbien', ki teh miyɔkm ya bont kɛ ya bol. Nɛn nɛ wɔngɛh ki teh n yé *Yesu ya tond. ¹³ Kristo ya táantɔ yaab laa' bà ki cɛn' ninbi? Ma là yé ni'bo tukl ma nnɔ nɛ tien' n'biil-ii? Nɪ yé nɛn bo la, fɛrɛ nni mɛn. ¹⁴ N bonde' ki gben' rí baa ni'saan bolmta sɔ. N baa' la, ma tí li li yé ni'bo tukl, kime n bàareh ninbi bo nɛ, ma bàareh ni'faal bo. Na yé mubumu nɛ nuunh lifaal ki blinh mu'baambe, bibaambe nɛ nuunh lifaal ki blinh bi'bumu. ¹⁵ Min li tuo kí taa n nɛmɔbe nà kɛ, kí sɔn lituonl kí tore nɛ, ki li tuo kí taa min bugbɛn mɔnɔn kí cɛbe nɛ. N yíe nɛ ki gbien' la, ninbi yíe nni ma bo nnɔ li kùore nɛ-ɛɛ?

¹⁶ Imɔn, ma là yé ni'bo tukl. Ama biba maaleh ki teh n là nɛmɔbe ununwien nɛ, ki taah ucekn ki lɛrɛh ki jinh nɛ. ¹⁷ Liike mɛn binib bà kɛ n sɔn' bɛ ni'saan nnɔ, n nɪ' uba bo ki lɛrɛ' ki jin' nɛ-ɛɛ? ¹⁸ N là sɔn'

Tit ni'saan ma ki cèrɛ' ti'ninjɛ uba tɔke nin wɔ nnɔ, u la lɛrɛ' ki jin' nɛ-ɛɛ? Min nin wɔn kɛ ɲa là ɲmɔbe iyɛnmaale iba nɛ ki kpe usɛn uba-aa?

¹⁹ Ni ñɛn' uyo ki maaleh ki teh ti lienh ki nuunh tí lɛ imɔ̀n nɛ ni'saan-a! Na te nnɔ. Ti yé Kristo yaab nɛ, ki te Uwien ya nun bó ki lienh. Ti'jɔtiebɛ, ti teh nɛn kɛ ki nuunh ni'tekjim nɛ ɲ kɔ̀rɛ Uwien ya sɛn ni. ²⁰ Kimɛ n fɛnge n la lá baa' ni'saan kí lɛ ni te ma bi yíe ní li te ma bo, ni'mɔ ɲ lɛ n te na bi yíe n li te ma bo nɛ. N fɛnge n la lá baa' kí lɛ ifinfinde nin iponponbe nin ubenpiebe nin kunanierku nin itɛnfuon nin kuɲɔkpɔ̀bku nin tigbengt nin fɛnfɛnm nɛ te ni'ni nɛ. ²¹ N liɛbe' ki fɛnge n la lá baa' ni'saan Uwien cèrɛ' ɲ ji ifɛ ni'bo, kí muɔ binib bà yɛbe, ki tien' ibiɛrɛ ka lèbre' bi'tetem, ki juore' ki teh tijɔknt ya bont, ki pɛ lisɔ̀nsɔ̀ndl bo, ki teh fɛnfɛnm kɛ ya bol nnɔ bo nɛ.

13

Igbierfɔrke nin micèbm

¹ N ji we ní ni'saan bolmta sɔ. Ni kɛlɛ' *Uwien ya gbɔ̀nkɛ ni ki ye: «Bi ye bɛ ɲ gben tigber tà kɛ la, bi li cenge bimɔ̀nkunb bile bii bita bó nɛ kí yaan kí gben tù.» ² N là baa' ni'saan miliem ma nnɔ n là tɔke' binib bà kɛ là tien' ibiɛrɛ nnɔ nin bitɔ̀b kɛ ɲɔ. Fɛnfɛnnɔ ma te ni'saan, n tí juɔ' ki tɔkeh bɛn nɛ ki teh n lá baa' la, ma ɲ dàan bi'ni uba kpein mɔ̀nɔn. ³ Tɔ, ni nuunh kudíɛku kùà wɔ̀ngeh ki teh Kristo nɛ cèrɛh n lienh-a! Wɔ̀n ɲa yé jiiin ni'bo, u yé utɔ̀daan nɛ ni'ni. ⁴ Imɔ̀n, u là tien' u'ba ujiin nɛ bi kpe' wɔ̀ udɔ̀pɔ̀npɔ̀n bo, ama fɛnfɛnnɔ Uwien ya tuɔ̀m bo nɛ u fuobe. Tinbi bà yé u'yaab nnɔ mɔ̀ yé bijiinb nɛ.

Ama ninbi bo nɛ ti'mɔ li fuobe nin wɔ kɪ n̄ɛ Uwien ya tuɔm bo.

⁵ Liike mɛn ni'tetem te ma bo, kɪ fiin ni'ba kɪ liike ni'fuobm kpe mitekjim ya sɛn-ii? Na bɛn ki ye *Yesu Kristo te ni'ni-ii? Nba la, nɪ fiin ni'ba kɪ lɛ na te nnɔ ɲa n̄i la. ⁶ N ɲmɔbe lidɛndɛnl ki ye ni fiin' la, ni li bɛnde kɪ ye ti ya tuonl ɲa juore' fɛnm.

⁷ Ti miɛh Uwien wɔ n̄ cɛre ni la li teh nà bre nɛ. Na yé ti nuunh tí wuɔn nɛ kɪ ye ti ɲmɔbe imɔn nɛ; ti nuunh nɪ li teh nà mɔn nɛ. Nɪ ye n̄ wuɔn kɪ ye ta ɲmɔbe mɔn mɔnɔn la, na bre. ⁸ Kimɛ ta ɲmɔbe tuɔm tí pien tigbɛmɔnt ama ti ɲmɔbe mituɔm tí sɔn ɲɔ tù n̄ li joh inun bó nɛ. ⁹ Ninbi faa ɲɔ tinbi yé bijjinb la, ti'yɛnm sɔnge nɛ. Ti miɛh nà ti'kaare ni si: nɪ tien binicekrkaab mitekjim ni nɛ. ¹⁰ Nɛn nɛ cɛre' ma laan baa' ni'saan ma nnɔ n kɛle' kugbɔnku kuu ki de' nɛ. Ma yíe n lá baa' la, n̄ lɛ n̄ kpe n̄ wuɔn nɛ kɪ ye n bre kɪ n̄ɛ Yonbdaan de' nni ticiɛnt tà nnɔ bo. U de' nni tù ki ye n̄ cɛre ni'cɛkl n̄ kpére nɛ, wa ye n̄ bere lè.

¹¹ Tɔ, n'yaabɛ, li te mɛn uyɛnsɔnge ni, kɪ li nuunh nɪ li yé binicekrkaab mitekjim ni. Li duɔndeh mɛn tɔb ya yɛnm, kɪ li tɛ iyɛnmaale, kɪ li ɲmɛ nin tɔb ɲɔ Uwien miyíem nin uyɛnduɔn ya daan n̄ li te nin nɛ.

¹² Li fuondeh mɛn tɔb mɔnmɔnm. Uwien ya nib kɛ fuondeh nɛ. ¹³ Yonbdaan *Yesu Kristo ya juokm nin Uwien ya yíem nin Mifuoñaanm ya taanm n̄ li te nin ni'kɛ.

Uwien ya Jɔtiefɛnku ya gbɔnku
The New Testament in the Ngangam language of Togo
copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ngangam

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ngangam

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
f30fbe0b-cda1-5a60-a4ee-8be80c6caef6